Published daily except Sundays under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СУСПІЛЬНА БІБЛІОТЕКА
ЧИТАЛЬНА ЗАЛА
ЧИН 23 1921

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 143. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 21-го ЧЕРВНЯ, 1921.

VOL. XXIX. — No. 143. — JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JUNE 21, 1921. — THREE CENTS

СПРАВА ІРЛЯНДІЇ РОЗДІЛЮЄ РОБІТНИЧУ КОНВЕНЦІЮ.

ОДНІ ЗА БОЙКОТОМ АНГЛІЙСЬКИХ ТОВАРІВ, ДРУГІ ПРОТИ НЬОГО.

ДЕНВЕР, Колорадо, 19. червня. — Справа бойкоту англійських товарів, який пропонувала одна частина прихильників Ірляндії, викликує велике замішання на конвенції Американської Федерації Праці.

Одна частина айриських симпатиків заявила, що вони уже не обстоюють при тій резолюції, ба навіть віднеслися до резолюційної комісії конвенції, щоби її цофнути. Рівночасно друга частина заявила, що вони будуть стояти при своїй резолюції, та евентуально доведуть до дискусії над нею на повнім засіданню конвенції.

За резолюцією заявився передовсім Еванс, особистий представитель бувшого сенатора Волша, котрий веде в Америці кампанію за айриською независимостю; Волш стоїть на становищи, що проголошенне бойкоту англійських товарів може богато помогти до визнання независимости Ірляндії самою Англією. З другої стороны, Боленд, секретар айришського президента Де Валіри, заявляє, що таким способом Ірляндії помогти не можна, і протестує проти того, щоби справи Ірляндії надуживати для роблення собі партійних порахунків.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ВІДКЛАДАЄ ОРГАНІЗАЦІЮ СТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ.

Виконавчий комітет Американської Федерації Праці заявив, що справу організації сталевих робітників відложено через тяжке положенне сталевого промислу.

Секретар виконавчого комітету пояснив се рішенне, кажучи, що виконавчий комітет дістав справоздание про положенне в сталевім промислі, які виказують страшне безробіттє. Навіть у фабриках Юнайтид Стейтс Стіл Корпорейшен не працює більше, як 30 до 35 процент робітників. Число безробітних в цілім сталевім промислі виносить великі тисячі. Організувати робітників серед таких умов зовсім неможливо.

Тому Федерація Праці мусить приготовлятися, щоби на случай поправи умов почати зараз роботу. Покищо вона думає почати виховуючу кампанію серед сталевих робітників.

СТРАЙК ВУГЛЕВИХ МАЙНЕРІВ В ПЕНСИЛВЕНІЇ.

СКРЕНТОН, Па., 19. червня. — Генеральний Комітет Жалоб зарядив загальний страйк в питстонськім окрузі Пенсильвенійської Вуглевої Компанії. Страйк має початися завтра. На нього має вийти коло 10.000 людий, котрі працюють в 10 копальнях.

Причиною страйку являється то, що компанія не платить після заряджения „комісії заплати в антрацитовім копальняйм промислі". Місто платити однакову заплату по всіх копальнях платить в кождій копальні інакше.

Се вже другий страйк за послідний рік. Послідного липня робітники сеї компанії вийшли були на страйк, бо компанія не хотіла знести контрактової системи добування вугля. Тоді страйк тревав 11 тижнів.

ПОСЛІДНІ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ ЗАПЛАТИ ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ.

ШІКАГО, 19. червня. — Завтра має початися перед Федеральною Зелізничою Робітничою Радою послідне переслуханнє в справі знижения заплати робітникам на тих зелізницях, котрих справа ще не була рішена передтим. Як відомо, ся Рада уже порішила справу зниження заплати робітникам на 104 зелізницях, означуючи знижку пересічно на 12 процент. Останші 150 зелізниць внесли зараз просьбу, щоби й їм признати такі самі права. Припускають, що Рада видасть і в сім случаю таке саме рішенне, як в попереднім. Тоді зелізниці Злучених Держав заробляли на самій робітничій заплаті коло 400 міліонів долярів річно.

АМЕРИЦІ ГРОЗИТЬ НЕДОСТАЧА МЯСА.

ШІКАГО, 19. червня. — Одна фармерська газета подає на основі федеральної конскрипції, що число рогатої худоби, припадаючої на кождих 100 осіб зменчилося від 1900. року о одну третину, число овець о майже дві треті, число свиний майже о половину. Через те американські фармери не будуть мати ані стільки якийсь час достарчати тілько мяса, кілько вони достарчали передтим, і мясо треба буде спроваджувати зпоза границь краю. Про се свідчать також обчисления митових урядів; після них з Америки вивозиться на світові ринки о одну пяту часть менче мяса, як вивозилося лише кілька літ тому, а рівночасно спроваджується сюди 175 міліонів фунтів мяса щорічно, або 4 рази тілько, що 5 літ тому назад.

ПОВІНЬ В ПІВНІЧНІЙ ДАКОТІ.

Великий хмаролом мав місце в суботу під вечір в Вибос, Монтана, та межи Сентінел, Бют і Медора, Північна Дакота. Вода забрала зі собою цілі доми та потопила богато худоби. В місті Вибос вода стояла на головних вулицях міста на пару стіп завглибшки. Вода повибивала ями попід зелізничими торами, так що два пасажирські поїзди мусіли задержатися на дорозі. Шкоду обчисляють на богато тисяч долярів. Випадків в людях не було.

ПОЛЬСЬКИЙ КСЬОНДЗ БРАВ УЧАСТЬ В МІЛІОНОВІМ ЗЛОДІЙСТВІ.

Межи злодійською бандою, яка відповідає перед судом в Толідо, Огайо, за мілионовий рабунок на центральнім почтовім уряді в Толідо дня 17. лютого сего року, находиться також о. Антоні Гурек, парох польської парохії в Ню Шікаго, Індіяна. В пятницю минувшого тижня ставав він перед прокуратором та зізнавав про те, якто він попав злодійську шайку за посередництвом 18-літної дівчини Ванди Урбайтіс, як він брав участь в мілионовім рабунку і що він зробив з грішми, які пропали були йому як „партнерови" в бізнесі. Він каже, що змінявши 1,000 долярови „бонд свободи", роздав його на милосердні цілі для поратования своїх бідних парохіян. Він вложив в банк гроші для них, купив за 55 долярів свічок до свого костела, а решту видав на потреби своєї збіднілої парохії. Більшу частину суми 85,000 долярів, які йому дала Ванда Урбайтіс, він закопав в землю; були се переважно „бонди свободи". Тисячу долярів вислав він свому братови, який тепер живе в Німеччині, а 3.000 долярів дав Янови Павлекови, свому парафіянинови, котрих засідає на лаві обжалованих разом зі своїм духовним отцем.

ПІДПАЛЮЮТЬ МІСТО.

Ціле місто Принстон, Ню Джерзі, жие під страхом підпалїв, які від якогось часу починали щораз частійше повтарятися в рідких закутинах міста. В пятницю в ночи вибух перший огонь коло три чверти на другу. Горіла стодола, повна сіна. Ще огнева сторожа не вгасила огню, котрий перенісся на сусідну хату, а вже дістала вона вістку, що до пожарної стації донесено про новий пожар. Огнева сторожа поїхала просто на місце другого пожару; в другій часть міста горіла хата, і якби огнева сторожа не була приїхала на час, то в хаті булоби погоріло двоє людий. О годині пів до пятої постав третий пожар, знов в инчій части міста. О годині чверть по пятій повстав четвертий пожар, але його скоро угасили.

Довгий ряд пожарів в одну ніч показує, що вони були підложені якимсь злочинцем або божевільним. Через те горожани міста стали організуватися для надзвичайної оборони проти пожарів. Пожарні сикавки та машини уже не затягають до будинків, але ждуть з ними на дворі. Міські власти упросили пожарну сторожу з поблизького міста Трентону. Пожарна сторожа збільшила ряди добровольців-пожарників. Полиція та військо патролює місто, шукаючи за підпалячами.

КАНАДА ХОЧЕ ПОМАГАТИ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ДОБУТИ БЕРДОЛА.

З Отави, столиці Канади, доносять, що канадійське правительство застановляється над поставленнем Німеччині жадання видачі Гровера Бердола, відомого американського мілїонерй-утікача з Філадельфії, котрий засуджений на довголітну вязницю за військову дезерцію, втік до Німеччини. Канадійське правительство робить сі кроки на домаганне канадійського товариства военних ветеранів, котре о се просило американське товариство военних ветеранів. Основою видачі Бердола буде то, що він утікав до Німеччини на канадійський пашпорт.

6 ЗАПОВІДИЙ ДЛЯ КАПІТАЛІСТІВ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 19. червня. — В місцевости Херез, в Еспанії, відбулось збіранне роботодавців і робітників. На сьому збіранню один промовець говорив про завданя новітніх капіталістів і поставив для них отаких 6 головних заповідий:

1. Працюй, не дармуй.
2. Помагай робітникам поправити їх долю.
3. Уживай майна для піднесення добробуту всіх.
4. Підноси продукцію для добра загалу, а не гадай, що ти сповнив вже свій обовязок, як пійдеш до церкви і засалютуєш перед прапором.
5. Шануй права робітників.
6. Не уживай насилу.

РЕЛІГІЯ І ПОЛІТИКА В СОВЕТСЬКІЙ РОСІЇ.

Як подає Ост-Експрес з Ревеля, центральний комітет російської комуністичної партії видав обіжник, в якому підкреслює, що велике число членів партії не поступає згідно партійній програмі що до антирелігійної пропаганди і бере навіть участь в виконуванню релігійних обрядів. Виступ центрального комітету стоїть у звязку зі змінченнем релігійного руху в Росії, який на останньому конгресі комуністів був зясований членом комісаріяту для справ віроісповідань Красіковим, як нова наближаючася небезпека. Крассіков м. ін. заявив, що селяне й дрібне міщанство стоять під впливом ідеольогії православної церкви, а особливо наук баптистів і подібних сект. В Росії в останньому часі відбуваються численні релігійні збори, яких дебати викликують сильний політичний і релігійний вплив. Релігійними письмами і програмами засипується буквально країну. Також інтелектуальні робітники приступають масово до релігійних товариств і перебирають їх провід. Усі вороги совітського уряду, на думку Крассікова, єднаються під покришкою релігії.

ЖЕНЩИНА ЗАСУДЖЕНА ЗА УБИЙСТВО.

Перед судом в Дітройті засідала на лаві обжалованих пані Елисавета Люен, 58-літна жінщина, обжалована за убитте 6-літної дитини місцевого купця Ернеста.

Обжалована відкликувалася до присяжних суддів заявляючи, що кожда жінка в судовій гали мусить знати, що вона не могла поповнити злочину, за який її судять. Вона кілька разів попадала в гістерію, так що треба було переривати розправу.

Прокуратор обстоював притім, що обжалована забила дитину з пімсти. Вона купила буда дім через батька дитини, котрий є агентом для земельної торговлі. Заплативши першу рату, вона спровадилася до хати. За решту належитости за хату вона дала вексель („новт") на тисячу долярів. Коли векселі мав 3. мая, коли вексель був платний, вона постаралася о відложенне речення. Мимо сего коли прийшлася у уряду агента, вона застала свій дім замкнений. Пробуючи замків вона побачила, що замки змінено і вона не буде могла дістатися до хати. Дня 11. мая погибла дитина агента. Поліція зараз обвинила старуха за поповненне злочину. І арештовано, і як вона зізнавала на суді, всякими муками примушували до признання.

Коли присяжні судді винесли огірченне, що винна за убийство „в першім степени", судля присудив обжалованну на довживу тюрму.

ГОЛОС З НЕБА ХОЧЕ ГРОШИЙ.

ПАРИЖ, 19. грудня. — Одній Француженці помер недавно чоловік. Вдова дуже стужилась по ньому і що днини ходила на цвинтар помолитись на його гробі. Аж раз почула якийсь голос. Сей голос говорив:

— Тут в небі таксамо як і на землі. Кождий хоче гроший. Тому дай і сьому дай. Дорога, чи не можеш мені дати 500 франків?

Жінка сказала, що не має але за кілька днів принесе.

Прийшла домів і стала думати, якби то розкрутити 500 франків. Про свою біду росказала сусідови. Сусід раду їй радив, а тихцем повідомив про небесний голос полїцію.

Як вже вдовиця роздобула гроші, пійшла на цвинтар, клякля, помолилась, а потім поклала на могилу 500 франків в калитці.

Ледви вона відійшла, зараз зза другого гробу піднісся молодий чоловік, взяв гроші і хотів іти своєю дорогою. Але знова зза іншого гробу піднісся поліцай, взяв молодого чоловіка за рамя і запровадив його кудинде. Він дрібку посидів в арешті, а відтак була судова розправа. Показалось, що той, що „говорив небесним голосом", був своїк вдовиці. Він хотів її легким коштом надути на 500 франків і зіслав свій голос до неї „з висот" на цвинтарі. Цілий бізнес зіпсував йому сусід вдовиці, котрий через поліцію понівечив небесні пляни. На суді явилась жінка молодого харамана з маленькою дитиною. Вона просила вдовицю, щоб дарувала вину її чоловікови і ся подарувала, рада, що має 500 франків і що розкрито її тайну „голосу з висот небесних".

КАЖЕ, ЩО ВМІЄ ЗОЛОТО РОБИТИ З ЗЕЛІЗА.

ПАРИЖ, 19. червня. — Сюди приїхав з Росії один російський хемік, котрий каже, що винайшов спосіб, як з рідких металів можна добувати золото. Він каже видобував капку золота з відломків олова і зеліза.

Французькі монархісти дуже зацікавились тим винаходом, бо гадають, що як легким коштом прийшли би в посіданне золота, то через золото таксамо легко переміняли би французьку республіку в монархію. Вони створили спілку із заклодовим капіталом 100,000 франків, який хотять підвисшити до 1,000,000 франків, котра має добувати золото з низших металів.

ШІКАГОВСЬКІ ЖІНКИ БЕЗ СОВІСТИ.

Так каже суперінтендент міських купелей. Він розповідає, що минувшого року він дозволив жінкам, уживаючих міських купелей, носити такі купелеві строї, на які позволяє їм їх сумління. „Най ваша совість буде вам провідником в тій справі" — говорив суперінтендент. Показалося, що жіноча совість завела жінки зовсім не там, де хотів купелевий суперінтендент. Він пояснює се тим, що богато жінок має бути зовсім без совісти. І тому, отвираючи сего року купелевий сезон в місті, суперінтендент приказав поліції стерегти добре жінок та виконувати як слід приписів про купелеві строї, котрі докладно приписують, як високо можуть вони сягати і т. д. Через спеку отворено сей сезон скорше, як минувшого року.

КАЖУТЬ, ЩО ЛЄНІН ПІДДАЄТЬСЯ ВОЛІ ЗАХІДНИХ КАПІТАЛІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ.

ГОДИТЬСЯ НА ПАРЛЯМЕНТ В РОСІЇ. — РАДИКАЛЬНИМ КОМІСАРАМ КАЖЕ ВТІКАТИ НА КРИМ. — ТРОЦЬКИЙ ВЖЕ НЕ КОМІСАР.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 19. червня. — Сюди наспіла спеціяльна депеша з Гелзінгфорсу, столиці Фінляндії, яка доносить про нову замітну промову большевицького премієра Миколи Лєніна.

Він, як каже депеша, говорячи на засіданню народніх комісарів, виразно заявив, що большевики не потрафили здійснити своєї програми, та що не зреорганізували промислу. Одинокий успіх большевиків, казав Лєнін, на полї бою.

ДАЛІ СКАЗАВ ЛЄНІН, ЩО ТЕПЕР БОЛЬШЕВИКАМ НІЧОГО НЕ ОСТАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ПІДДАТИСЬ ВОЛІ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ І СТВОРИТИ ПІДСТАВУ ДЛЯ ПАРЛЯМЕНТАРНОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Вкінці він заявив, що самий він не жахається пійти на смерть, але другим більше радикальним комісарам радить кинути уряди і втікати на Крим.

ЗАПЕВНЯЮТЬ, ЩО ТРОЦЬКИЙ ВЖЕ НЕ Є ЧЛЕНОМ ПРАВИТЕЛЬСТВА.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЮТЬ КАПІТАЛІСТАМ ВСЯКІ ЛАСКИ, А ТІ ЩЕ ВЕРЕДУЮТЬ І НЕ ХОТЯТЬ.

ЛОНДОН, 19. червня. — Большевицький комісар промислу і торговлі, Леонід Красін, звернувся до англійських капіталістів, котрі до революції мали у своїх руках копальні золота в Росії, з просьбою, щоби вернулись до Росії і переняли знова ті копальні. Красін обіцює їм, що конфіската копалень буде відкликана. Далі, запевняє, що большевицьке правительство дасть їм 10 міліонів долярів відшкодования за страти і поможе їм відновити роботи.

Большевики роблять се тому, бо показалось, що вони під своїм державним і совєтським „порядком" звели промисл добування золота в Росії нінащо. За добуток праці вартости 1 рубля большевики тепер мусять платити 2½ рубля. Значить, промисл приносить більше-ніж подвійну страту, якої нема відки покрити.

Одначе англійські капіталісти не вірять, аби з большевиками можна щонебудь серіозно зачати і робити, і тому здержуються від усяких починів відновления промислу в Росії.

НІМЦІ І ПОЛЯКИ ЗАЧАЛИ ОПОРОЖНЮВАТИ ГОРІШНІЙ ШЛЕСК.

БЕРЛІН, 19. червня. — Міжалїнтська комісія на Горішньому Шлеску довела до згоди німецької військової оборони і польських „повстанців" опустити територію Горішнього Шлеска. Оба війска мають нині зачати відворот в противні сторони. Коли вони вже найдуться поза границями краю, мішані алїянтські війска будуть мати весь Горішній Шлеск під своєю контролею і стоятн-муть над німецькою і польською границею.

Британії кажуть, що ломанне алїянської волі Поляками їм вже боком лізе і більше його не стерплять, але якби Поляки вдруге важились на подібну виправу, то-ужиють проти них сили з цілою рішучостю.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР МАЄ ДЕРЖАТИСЬ ЗОЛОТОЇ МОВЧАНКИ.

ЛОНДОН, 19. червня. — Кажуть, що американський амбасадор в Англії, полковник Джордж Гарві, дістав маленьке упімненне від президента Гардинга і він тепер вже більше не буде вириватися з промовами про будучу політику правительства Злучених Держав. Кажуть, що в Білому Домі у Вашингтоні найбільше не подобалась заява Гарвія, що Америка не хоче і не буде мати абсолютно нічого спільного з Лігою Народів, та що американський нарід не воював за жадні ідеали людскости, ні за демократію ані справедливість, а тільки у своїй власній обороні.

Президент Гардинг і державний секретар Гюз, як звісно, вже трохи направили погане вражінне сеї промови, заявляючи публично, що таки жовніри американські воювали і гинули за ідеали міжнародної справедливости.

По упімненню, як вгадують, Гарві держати-меться вже більше золотої мовчанки.

АЛІЯНТИ ХОТЯТЬ ДОВЕСТИ ДО ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ГРЕЦІЄЮ І ТУРЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 19. червня. — Правительства Великої Британії, Франції й Італії вислали сьогодня сполудня ноту до грецького правительства, в якій йому предкладають, щоби згодилось на посередництво алїянтів для доведення до порозуміння між Грецією і турецькими націоналістами.

Алїянти не згадують про те, які предложення вони зроблять урядови Мустафи Кемаля паші, але дали Грекам до зрозуміння, що договір із Севр, у Франції, який обтяв турецькі посілости в користь Греції, мусить бути змінений.

Крім того алїянти готові підперти Грецію фінансово.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 19. червня. — Секретар федерації майнерських юній, Годжес, сказав, що майнери готові вдиректись до других юній, щоби стали майнерам до помочі через проголошенне у себе страйку. Якби всі юнії на се згодились, то вибух би загальний страйк.

Є одначе сумніви, чи се вдасться, тимбільше, що богато майнерів, котрі голосували проти продовження страйку або й не голосували цілком, вертаються тепер до копалень до роботи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА.
Three cents the copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.	В Джерзи Сіті і заграницею.
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВІ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

СОВЄТИ ТА „ВДОВОЛЕНІ" СЕЛЯНИ.

Московська газета „Бєднота", яку видає центральний виконавчий комітет московської комуністичної партії, помістила в числі з 16. січня сего року допись, писану московським селянином Фрольом Сіліном. Так як ся допись кидає світло на те вдоволення, яке після думки деяких платних агентів та збольшевичілих монахів має панувати серед селян в Росії, подаємо її в дословнім переводі:

„Советське правительство хвалиться, що воно надало селянам 30 мілионів десятих землі. Але ми кажемо на се: „ЩО НАМ З ТОГО, ЩО МИ ДІСТАЛИ ЗЕМЛЮ, КОЛИ НАМ ЗАБИРАЮТЬ УСЕ, ЩО МИ ВИРОБИМО НА ЗЕМЛІ?"

„Так нам дали землю, але прикріплено до неї як кріпаків.

„За часів панщини, як нам кажуть старі люди, селянам жилося краще, як ім живеться тепер. Тепер ми маємо рабство, не свободу.

„МИ НЕ ПРИСТАНЕМО ДО СІЛЬСЬКОЇ КОМУНИ, БО СЕ ТАК, ЯКБИ ІТИ ДО ВІЙСКОВОЇ КАСАРНІ, де чоловік сам не може собою розпоряджатися, як хоче.

„Коротко кажучи, СЕЛЯНИН ЩЕ НІКОЛИ НЕ ЖИВ ТАК КЕПСЬКО, ЯК ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.

„Бувало, коли ми мали платити всякого рода державні драчі і всякого рода державні податки, то пересічний селянин платив річно десять або дванайцять рублів в рік. Такий податок не був тягаром для нікого.

„Селянин платив податки з инчих робіт, а не зі збіжа. В нашій околиці селянин управляв лен, і за нього дістав гроші, так що всьо збіже, яке він управив, він міг переробити на хліб для себе самого. В нього було досить паші для худоби, він робив своє масло і сир, і жив на загал спокійно і зажиточно.

„ТЕПЕР СЕЛЯНИН ПРАЦЮЄ ШО НАЙМЕНЧЕ ТАК ТЯЖКО, ЯК ПЕРЕДТИМ, АЛЕ ВСЕ, ШО ВІН УПРАВЛЯЄ, ЗАБИРАЄТЬСЯ ВІД НЬОГО, ТАК ЩО ВІН НАПІВ З ГОЛОДУ ПУХНЕ. Як прийде осінь, він мусить доставити усе збіже до урядових стацій, а як прийде весна, він мусить продавати жінчину сріднищо або власні штани, щоби дістати пуд (1 пуд се 40 російських або 36 американських фунтів) зерна на насіннє.

„Все те діється на наших очах.

„А з худобою, то ще гірше. Вони (себто большевицькі комісарі) лишають нам найгірше сіно, і то навіть сего не лишають досить. Але мимо сего вони жадають від нас і молока і масла від виголодніших коров та роботи від напів виголодніших коней. Се є кривда; се є тиранія над несвідомими селянами.

„Ми думаємо, що урядники повинні знати, що молока не можна дістати від голодної корови, ані роботи від голодного коня. А мимо сего вони забирають молоко-від селянина, який має семеро дітий а лише одну корову. Як не захоче дати, то вони йому не дадуть ані соли, ані сірників, ані тим подібних річий, та примушують його возити дерево. Чи се не є єгипетська неволя?

„СЕЛЯНИНОВИ ПЛАТЯТЬ ВІД 50 ДО 75 РУБЛІВ ЗА ПУД ЗБІЖА, А ПОТІМ САМИЙ УРЯД ПРОДАЄ ТО САМЕ ЗБІЖЕ ДРУГОМУ БІДНОМУ СЕЛЯНИНОВИ ЗА ДВА РАЗИ ВИСШУ ЦІНУ. Селянин дістає 60 рублів за пуд збіжа, а мусить платити 70 рублів за фляшку кересини (нафти). Уряд платить селянинови 30 рублів за пуд сирої шкіри, а потім рахує йому сотки та тисячі рублів за кілька дрібних фабричних виробів. Словом, правительство платить селянинови дуже мало, а рахує йому високі ціни за кожду дрібницю. Давнійше ніхто навіть не дивився на такі товарі, які нам достарчають тепер, а що доперва купувати.

„Хочете купити плуг, мусите заплатити 3.500 рублів. Се значить, СЕЛЯНИН МУСИТЬ ПРОДАТИ 50 ПУДІВ (2.000 рос. фунтів) ЖИТА, ЩОБИ КУПИТИ ОДИН ПЛУГ. ДАВНІЙШЕ МОЖНА БУЛО ДІСТАТИ ПЛУГ ЗА 5 АБО 6 ПУДІВ ЗБІЖА. То така ваша правда? Ваші РЕКВІЗИЦІЇ ТА КОНФІСКАТИ ЗНИЩИЛИ СЕЛЯНИНА ДО КРАЮ В УСІМ, ЩОБИ ВІН НЕ РОБИВ.

„Ми знаємо, що нашого голосу ніхто не почує і що лише селяни самі можуть собі помогти, та вратувати себе, але ми все ще пробуємо сказати через редакторів „Бєдноти" про свої клопоти та бажання".

Хто знає селянина з селянського життя, а не лише через селянський книш, той знає, що так думати мусять про большевицькі реформи не один якийсь там Фроля Сілін, але й другі селяни; не лише московські селяни, але й українські, яким московські большевики ще більше наляляли сала поза шкіру, як своїм, московським.

ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ ДЛЯ ГАЛИЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Від часу, як через Камінецьку катастрофу й угоди Петлюри з Польщею розірвався державний звязок між Великою Україною й Галичиною, — правительство Західно-Української Народньої Республики, себто української Галичини, домагається від держав антанти вирішення справи української Галичини в тім дусі, **щоби з неї утворено самостійну Галицьку Републику.**

Власне недавно згадане правительство виробило проєкт конституції для Галицької Республики, який має предложити державам антанти.

Сей проєкт, який називаєтьсяː **„Основи державного устрою Галицької Республики", представляється ось-якː**

Східна Галичина повинна творити **Галицьку Республику,** яка була би незалежною і суверенною державою.

В Галицькій Республиці признаєтьсяː **три головні народности:** українську, польську і жидівську, які користуються **рівними** правами.

Крім того конституція запоручає національні права також иншим національним групам, як „національним меншостям" (прим. Німцям і ин.)

Головою Галицької Республики є **президент,** вибираний на шість (6) літ загальним, рівним, безпосередним і тайним голосуванням.

Законодатним органом Галицької Республики є **Державна Рада,** вибирана на **пять** (5) літ на основі загального, рівного, безпосередного, тайного і пропорціонального виборчого права.

Всі три головні народности, Українці, Поляки і Жиди, вибирають своїх послів окремо у своїй національній групі. Число посольських мандатів для кождої з сих народностий має бути означене пропорціонально до числа населення.

Через те всяка виборча боротьба між народностями була би виключена.

Державна Рада вибирає президента і 4 віцепрезидентів. Президент має бути Українець, між віцепрезидентами має бути що найменше один Поляк і один Жид.

Виконуючим органом Галицької Республики має бути кабінет міністрів, покликуваний президентом Республики на основах парляментарної відповідальности.

При покликуванню міністрів мають бути узгляднені всі три головні національности на основі чисельного відношення населення.

Далі про **права головних** народностий треба ще сказати ось-що:

Внутрішню урядовою мовою (себто мовою, в якій зносяться окремі уряди між собою) має бути мова **українська. Зовнішною** урядовою мовою (себто мовою, в якій зносяться уряди з населенням) мають бути мови українська, польська і жидівська.

Кождий урядовець мусить знати хоч дві з сих трьох мов.

Урядовців покликається відповідно до національного відношення населення.

Кожда з трьох головних народностий мусить мати **всі школи** в своїй рідній мові.

Проєкт конституції містить також **переходові постанови,** а саме, як перейти від теперішньої польської окупації до самостійної Галицької Республики.

В сій цілі держави антанти, які є сувереном Східної Галичини, повинні утворити **„Міжкоаліційну Комісію для Галицької Республики",** яка обняла би власть в імени держав антанти.

Ся Міжкоаліційна Комісія утворила би **Адміністрацію Раду,** зложену з 7 Українців, 3 Поляків і 2 Жидів. Українців делегує Українська Національна Рада, Поляків і Жидів — польські і жидівські національні організації.

Сій Адміністраційній Раді має Міжкоаліційна Комісія передати власть у Галицькій Республиці.

Адміністраційна Рада, обявивши власть, має найдальше до трьох місяців перевести вибори до Державної Ради; протягом дальших 6 тижнів перевести вибір президента Республики; в кінці протягом дальших 14 днів скликати Державну Раду.

На першім засіданню Державної Ради президент Республики складає присягу.

Після сього він має як найшвидше іменувати кабінет міністрів.

З хвилею, коли буде іменований кабінет міністрів, Адміністраційна Рада скінчила свою задачу.

Тепер зачинають виконувати власть в Галицькій Республиці приписані конституцією органиː Президент, Державна Рада і кабінет міністрів.

Так представляється в загальних рисах проєкт конституції для Галицької Республики.

Відень, 25. мая 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ПІЄМОНТ.

В наших політичних розмовах дуже часто згадуєся слово „Піємонт". Ще за Австрії говорено, що Галичина стає, або й таки вже є Піємонтом України. Говорено також, що Поляки силкуються цілу „Галіцію", обіймаючу Галичину і Малопольщу, перемінити в Піємонт Польщі. Ще й тепер дехто говорить, що лиш Галичина може бути Піємонтом України. Кождий міркував, що Піємонт щось таке, що веде перед в національній українській чи польській політиці. Але з тим Піємонтом було і є так, як з тим дзвоном, котрий всі чують, що дзвонить, але не знають в котрій церкві. Мало хто знав і до нині докладно знає, що тото слово Піємонт значить. Особливо не богато таких є між учітачами наших часописий, котрі доволі часто сим словом послугуються. Тим то й буває, що неоден скаже то слово не там, де треба і не добре розуміє прочитане. Щоби докладно зрозуміти його та вимірковати, чи нам взагалі послугувати-ся в наших політичних розмовах і як послугуватися, мусимо придивитись справжньому Піємонтови і дізнатися, що він був, та чим був в життю свого народу.

Будову національної держави італійської довершено в р. 1870. Раньше італійська земля була розбита на більше число держав. Деякі з них мали державну самостійність, деякі стогнали під добуком позаіталійських володарів, деякі були гірко поневоленими провінціями неіталійських держав. Одною з італійських земель, що мали державну самостійність, було князівство Піємонт. Так звали північно-західну частину нинішної Італії, між Францією, Швайцарією, Льомбардією (що належала до Австрії) і морем. Піємонт був невеликий, троха більший між половина української Галичини, бо мав лише 29.000 квадратових кільометрів. Народу було в Піємонті в р. 1901. 3.300.000 душ. В р. 1735 князь Піємонту дістав остров Сардинію і з тої пори стали його звати королем Сардинії. Я буду його дальше звати тим, чим він справді був — королем Піємонту.

Піємонт вже в першій половині 17-сотих років мав дуже лицарську і патріотичну шляхту. Тота шляхта, хоч не богата, горячо любила свій край і, подібно як наші Запорожці, майже ніколи не сідала з коня, не випускала шаблі з рук. Так само піємонтський хлоп був дуже добрим жовніром і все був готовий до бою за независимість свого краю. Окрім Сардинії, Піємонт відірвав для себе від Австрії великий шмат італійської землі. Вже тоді в Піємонті скільчилася соборно-італійська думка. Австрія, котра мала Венецію з Льомбардією і трясла прочими краями італійськими, стала потерпати, що Піємонт станеся грізний для всіх чужинців, що панували над італійськими землями.

В початках 18-сотих років стала в усіх землях Італії кільчитися італійська думка національна. Скрізь стали думати про те, щоби скинути з себе чужинецьке ярмо і всі італійські землі зєдинити в одну італійську державу. Австрія в своїх краях італійських нівечила всяку думку національну поліцією, вязницею і кріваним терором. Свою поліцію, свій багнет і свій стричок Австрія дала до розпорядимости також всім прочим володарям італійських земель, щоби як найдовше удержати розкришення Італії на окремі частини. Думку увільнення італійських земель з під панования чужинців і зєдинення Італії в одну державу, найзавзятіше пропагували всі Піємонтці. В цілій Італії потворилися тайні товариства патріотів, котрі організували революцію проти чужинецького панования і проти недемократичного ладу в своїх краях, піддержуваного чужими державами, найбільше Австрією. Найсильніше кипіло в припираючій до Піємонту Льомбардії і сусідній Венеції, що були в австрійськім ярмі. В сих краях вибухло в р. 1848 національне повстання. На поміч повстанцям пішли Піємонтці під проводом свого короля Карла Альберта. Рушилася ціла північна Італія і заявила готовість зєдинитися з Піємонтом в одну державу. Сим разом Австрія одоліла Піємонтців. Завинили се італійські республиканці, котрі голосили зєдинення італійських земель в одну державу, але в республику.

Населення Італії було хліборобське. Селянина взагалі тяжко відірвати від його газдівства. З великої маси селян, хочби національно свідомої, лише нечисленні одиниці покинуть своє господарство і підуть на війну, хоч б яка свою вязку державу. Але хоч би й всі селяне були національними фанатиками (загорільцями), то вони, заки ще мали державу, держави республиканської не зрозуміють, бо її не можуть уявити собі як якусь річ, котру можуть бачити очима. Селяни розуміють державу лиш як край монарха. Його вони можуть бачити, як не живого, то бодай на образі. Бунти і революції, викликувані в рижих сторонах Італії республиканами, не були кермовані одною рукою, не мали одного пляну. Приплив мужви до піємонтської армії був за слабий і її сему деморалізувала агітація республиканців, та підтинала силу піємонтського короля. Отже, поки національні революціонерове італійські боролися під прапором республики, поти їх повстання проти володарів поодиноких земель Італії і війна проти наїздників все кінчилася неудачею.

Думка, що лише монархія зможе італійські землі висводити і зєдинити, стала закорінюватися сильніше аж тоді, коли найбільший національний герой Італії, Осип Гарібальді зорганізував корпус охотників і пішов під руку піємонтського короля. По кількох нових неудачах в р. 1848 і 1849 вже майже всі італійські патріоти зрозуміли, що республиканізм не скине чужинецького ярма і до зєдинення Італії не доведе. Ціла Італія додумалася до того, що треба станути під прапором короля Піємонту. Піємонт з національно свідомим населенням, з сильною і патріотичною армією став одинокою надією італійських патріотів. Королем Піємонту був від р. 1848 Віктор Емануїл II. Кермував Піємонтом його міністер Кавур, що не мав голови замакітреної соціальними та політичними теоріями і „дієями", лише мав мету і сильну волю освободити і зєдинити Італію. Значить, не був ідейним блазном, лише людиною, котра знає, до чого іде. Він позискав помічі Франції і в р. 1859 розпочалася під проводом Піємонту війна з Австрією та революції проти місцевих володарів поза Піємонтом. Скінчилося на тім, що 18. лютого 1861 в столиці Піємонту Турині зібрався перший парлямент Італії, до котрої вже належали всі італійські землі без Венеції і Риму. Король Піємонту прийняв титул короля Італії. В р. 1866 Італія дістала Венецію, а в р. 1870 Рим. Дня 27. падолиста 1871 італійський парлямент зібрався в Римі.

Тепер вже будемо знати в якім народі і котра його частина може мати право звати Піємонтом. Се мусить бути народ не зєдинений в одній самостійній державі і котрого більша часть є в державній неволі у иншим народів. В буквальнім значінню слова „Піємонт" є то частиною цілого національного простору, котра своєї державної самостійности не лиш не стратила, але боронячи її зазвяті й в инших областях національного простору пропагує думки: 1) скинення чужинецького ярма, 2) зєдинення увільнених областий в одну національну державу. В ширшім значінню слова „Піємонтом" може звати себе тота частина всего простору національного, котра, хоч державної самостійности не має, не лиш сама стремить до здобуття сеї самостійности, але й силкуєся також в инших частинах розбудити стремління скинути чужинецьке ярмо і зєдинити всі національні области в одну самостійну національну державу.

Піємонт в тіснійшім значінню мала також Україна аж до упадку держави Галицької. В ширшім значінню, Україна має свій Піємонт по нинішній день. В тіснійшім значінню Піємонтом України була Київщина за князів Володимира Великого і Ярослава Мудрого. З Ярославом Мудрим поховано в році 1054 в його мармориом гробі також соборно-українську думку Подніпровя. Вона там до нині не воскресла. По смерти сего послідного східно-українського Піємонтця України, з винятком хвилевих проблесків за козаччини під впливом Українців західних, на Подніпровю ніхто не думав і по нинішний день не думає про зєдинення земель Східної і Західної України в одну Соборну Україну.

По зруйнованню державного життя на Подніпровю, а ще більше по загарбанню цілої Східної України в р. 1241—2 Татарами, Піємонтом України стала держава Західно-Українська. По упадку сеї держави її землі, Волинь і Галичина стали Піємонтом України в ширшім значінню слова. Після поділу українських земель між Росію і Австрію, соборно-українська думка захистилася в Україні Австрійській, в Галичині.

В. Будзиновський.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

CUNARD-ANCHOR

Найбільший, найкорший корабель в. світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідним місті находиться наш місцевий агент.

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ І ЛИТВИ І ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ ЧЕРЕЗ HAMBURG:

SAXONIA .....21. липня
II. кляса $180, III. кляса $125
Такса $5.00.

ЧЕРЕЗ CHERBOURG, SOUTHAMPTON, LIVERPOOL & GLASGOW:

ALGERIA .....25. червня
BERENGARIA .....30. червня
CAMERONIA (новий) 2. липня
CARONIA .....2. липня
AQUITANIA .....5. липня

ДО ВІДВАЖНИХ СВІТ НАЛЕЖИТЬ.

Що за нами, хай на віки,
Вкрие попіл життєвий!
Або смерть, або побіда: —
Се наш поклик боєвий!
До відважних світ належить.
К чорту боязнь навісну!
Кров і труд ось тут здвигне нам
Нову, кращу вітчину!
Іван Франко.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1922 РІК.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати свое оголошене до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; місце на послідній стороні окладинки $50.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку кліщу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліщі з фотографії то значить, що його оголошене буде о стільки дорожше коштувати, скільки виносе кошт виготовлення з фотографії друкарської кліщі.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15 липня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкувалися.

Фотографії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотіліб, аби їх фотографії були помещені в календарі на 1922 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15 липня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або мойо-ордер, виписаний на імя „Свободи", на суму $6.00. Ці гроші ужиється на покрите коштів виготовлення з фотографії друкарської кліщі. Місце в календарі безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані!

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA",
83 Grand St. Jersey City, N. J.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ.
Перший Український Хіропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рікші заславнені хороби так
МУЖИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1. Ньюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 10. рано до 8. вечер. 83вч—

ДЕТЕ ДО КРАЮ?

Ви мусите їхати через Ню Йорк. Чому вам не їхати через свою українську інституцію котра совістно обслугує Українців від довших літ. Ми вам виробимо пашпорт, застоюємо в кільких днях, замовимо вам добре місце на кораблі а ви прийдете до нашого офісу тільки один день перед відходом корабля. Всі розходи в Ню Йорку які ви будете мати то лише за нічліг одну ніч в готелі. Для вас се значить десятки в вашій кишені. Куфри асекуруємо до самого вашого села або міста.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ.

ГРОШІ ПЕРЕСИЛАЄМО через Земельний Банк у Львові скоро і під гарантією. По ближші інформації пишіть або приходіть до котрого-будь нашого офісу. Адреса така:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Street **322 N. 8th Street**
NEW YORK, N. Y. **PHILADELPHIA, PA.**
А. ПАШУК, през. М. ТИХАНСЬКА, секр.

РОЗМОВА З БУВШИМ ГЕТЬМАНОМ ПАВЛОМ СКОРОПАДСЬКИМ.

Лондонський „Таймс" в числі з 30. квітня с. р. в статті п. н. „Українські справи", поміщує слідуючу допись власного кореспондента з Берліна:

Бувший гетьман України, Павло Скоропадський, затримавшись проїздом у Берліні, в розмові зі своїми політичними одно думцями так висловився про становище України і свої будучі пляни:

В розмові він сказав, що місцем свого перебування зробив Льозанну (у Швайцарії) і відтам слідкує весь час, що робиться на його батьківщині в надії, що Україна буде звільнена від панування московських советів, котрі наставлені в Києві центральним московським урядом, зовсім чужі і не мають нічого спільного з українським духом і культурою.

Україна се край дрібних земельних власників, а не промислова і не пролетарська країна. Селяни дуже консервативні і бажають сильного уряду, але він мусить не мати нічого спільного ні з минулим царизмом, ні з большевизмом.

В розмові Павло Скоропадський сказав, що для того, щоб край розвивався і можна було використовувати його природні богатства, необхідно усунути сучасний уряд. Для осягнення сього треба, щоб і Україна була признана самостійною. В першу чергу треба, аби Україна була відділена від Росії, бо українське селянство дуже обурене й озлоблене тим, що їх примушують працювати на других.

Досвід останніх трох років переконав українське селянство про се, що йому нема чого сподіватись чогось доброго від чужих урядів, в якій би формі сі уряди не виступали, чи яко совєти, чи влада Петлюри, Денікіна, Врангеля. — Вони переконались, що лише одна старинна історична форма державного устрою — гетьманство, може їх задовольнити.

Найважнійшим для відбудування України вважає гетьман, щоби вона була признана яко самостійна держава великими державами світа. Коли се станеться, то українські селяни самі звільняться від панования советів.

Се буде мати дуже велике значіннє для цілого світа, бо Україна може стати буферною державою проти большевизму, а Україні охочо виконають сю ролю через те, що вони є найзявзятійші противники радянської системи.

Се є політичний бік тих відгод, які дасть Україна Европі, але є ще й економічний бік. Всякий вільний, будучий український уряд радо згодиться і дасть торговельні концесії чужинцям. Все населенне України виключно хліборобське і воно віддавна звикло бачити торговлю в чужих руках.

Таким чином не треба гаїти часу, щоби приступити до відбудови економічного життя України, бо лише в сей спосіб Европа може отримати велику користь від величезних запасів сільсько-господарських продуктів України і одержати великий ринок для лишків свого промислу.

ХОЧЕТЕ
ІХАТИ ДО СТАРОГО КРАЮ?
ХОЧЕТЕ
СПРОВАДИТИ РОДИНУ З КРАЮ?
ХОЧЕТЕ
ВИСЛАТИ РІДНІ В КРАЮ ГРОШЕВУ ПОМІЧ?
ХОЧЕТЕ
ПЕРЕВЕСТИ СВОЮ СУДОВУ СПРАВУ В СТАРОМУ КРАЮ, ВИРОБИТИ СОБІ ПОВНОВЛАСТЬ, КОНТРАКТ КУПНА І ПРОДАЖІ АБО ИНШИЙ ЯКИЙ ДОКУМЕНТ?
ХОЧЕТЕ
ВИРОБИТИ СОБІ ПАШПОРТ?
ТО ПРИХОДІТЬ АБО ПИШІТЬ ДО ОДИНОКОЇ В АМЕРИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ІНСТИТУЦІЇ
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, INC.
30 E. 7-th STREET. NEW YORK, N. Y.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА.

ГІДНЕ УВАГИ:
КНИЖКИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ
ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ!

Твори Т. Шевченка в 5-ох томах брошур. — Ціна $10.00
Твори Т. Шевченка в 5-ох томах в оправі. — Ціна 12.50
Твори Т. Шевченка в 3-ох томах брошур. — Ціна 6.00
Твори Т. Шевченка в 3-ох томах в оправі 7.50

ТВОРИ В. ВИННИЧЕНКА:

Том. І. Краса і сила та инші оповідання. — Ціна 1.00
„ II Голота й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ III. Боротьба й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ IV. Кузь та Грищук й инші оповідання. — Ціна 1.00
„ V. Історія Якимового будинку й инші оповідання. — Ціна. 1.00
„ VI. Рівновага, роман з життя емігрантів. — Ціна 1.00
„ VII. По-Свій, повість. — Ціна 1.00
„ VIII. Божии, продовженне повісти „По-Свій". — Ціна 1.25
Том. IX. Босяк й инші оповідання. 1.00
„ X. Чесність з собою, роман — Ціна 1.00
„ XI. Хочу, роман — Ціна..... 1.00
Між двох сил, драма на 4. дії — Ціна ..... 50 цт.

ТВОРИ РІЗНИХ ПИСАТЕЛІВ:

Люборацькі, сімейна хроніка, А. Свидницького, брошур. — Ціна $1.25
(Дальше буде).

При замовленню на висше $5.00 дається 5% опусту; при замовленню на висше $10.00 дається 10% опусту; а при замовленню на висше $20.00 дається 15% опусту. Читальням і бібліотекам дається опуст що-то більший.

Гроші (належитість) треба висилати враз зі замовленнем на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York City.

Родимці! Хто цінить добру книжку і хоче її мати, най замовить висше подані книжки, бо всі вони є дуже гарного і дуже цінного змісту.

З поважанием
Дмитро Андрейко, завідатель

ДОПИСИ

БОСТОН, МАСС.

Підла робота кацапів свого хованя.

Можна перечитися в політиці; можна не годитися з якоюсь партією або організацією та з її політичними світоглядами; можна доказувати, що большевики — се революціонери чистої води та спасителі робучого народу, і т. д. і т. д. Це все можна говорити і зрозуміти. Але вже ніяк не можна собі пояснити і зрозуміти, який політичний або моральний зміст має агітація проти української народної драматичної штуки.

Коли українському загалови цікаво се знати, то ми скажемо, що між нами, Українцями в Бостоні, таке буває!

Є на світі більше поневолених народів, не лише ми, Українці. Між тими поневоленими народами є більша або меньша література. Та на якім культурнім щаблі всі поневолені народи не стоялиб, між ними ви не подиблете таких груп, гуртків чи організацій, котрі буливб аж на стільки підлі та безличні, щоби взялись агітувати поміж своїми людьми своєю власною мовою проти того, що є найдорожше для кождого шануючого себе народу. А у нас такі негідні виродки знайшлися! Вони стали агітувати проти своїх українських театральних вистав!

Ні! таких звірячих інстинктів, такої підлої і брудної роботи не знайдемо поміж найдикійшими народами, які би в політичній дурійці аж так далеко загналися!

Та в нас, як вже повисше сказано, такі загорільці мають місце. Ось послухайте: На днях 4-го і 5-го червня с. р. давав аматорський кружок Товариства Бостонських Українців історичну штуку під заголовком „Ясні Зорі". Весь дохід з вистави сеї штуки призначено було на захороноку для бідних сиріт в краю, які потерпіли з причини війни. Та найшлися такі підлі людиці, котрим не до вподоби були ні ціль, ні сама так інтересна штука. Сі мерзавці скликали собі збори тай дали розказ своїм вірним і заслїпленим мальчикам, аби вони розвели агітацію проти того представленя. Ще й наумисно устроїли собі гуляннку і дали всім вступ вільний.

Скаже дехто, що це зробили люди несвідомі, або зовсім не Українці. Та де там! Такий бефель дало своїм членам місцеве товариство (большевики-комуністи), котре зве себе провітним товариством української молодіжи; товариство, котре й повинно якраз попирати українську штуку, пісню, літературу і все те, що називається культурним здобутком українського народу. Це товариство, котре має смілість називати себе українським, аж таку просвіту проводить, що бойкотує твори людий, від котрих його члени вчилися своєї рідної мови!

Та коли ми це товариство називаємо гніздом московських підніжків і підлим в його брудній діяльности, то хай ніхто нам не бере того за зле! Бо хиба можна їх инакше назвати, коли за ними нічого більше, лише опльовуванне всего, що українське?

Коли тим підлим людям колись закидалося, що вони москвофіли, то вони плакали перед публикою, що се неправда; казали, що вони рревволюціонери. Але тепер вже певно ніхто не сумнівається, що вони є слугами Москви і ворогами всего, що українське! Сором і ганьба вам, агенти московські!

Евстахій Косій.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Українська громада при роботі.

Останними часами наша українська громада вислала до Горожанського Комітету у Львові $100.00, а до Чехо-Словаччини також $100.00 (відповіди про одержанне тих гроший від І. Кривецького і від д-ра С. Смаль-Стоцького ми вже одержали). Крім того вислано для Т. Старуха $15.00, для д-ра Трильовського $10.00 і для И. Заморщака $10.00.

Дня 28. мая б. р. устроїв наш комітет прекрасний концерт у память Івана Франка. Співав церковний хор під управою п. Р. Дмитрова. Пані Джула, Швець, М. Яцула і С. Сверида відспівали гарний квартет, за що публика нагородила їх грімкими оплесками. Тов. А. Петрів заінтересував присутних деякими подіями з життя Івана Франка і заохочував слухачів, аби ступали слідами сього великого українського патріота і письменника та підмагали всіх тих наших земляків, котрі працюють для свого народу. Тов. Д. Братусь поджигав присутним за участь на Франковім святі і попросив усіх на пікнік, який устроює центральний комітет для помочі рідному краєви. Сей пікнік відбувся 30. мая б. р.

Проситься шан. делегатів, аби приходили кождого місяця на збори та працювали дальше для української справи.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ЗАПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ В РОЧЕСТЕР, Н. Й.:
Д. Братусь, предс.
К. Шевчук, секр.
М. Бінашевський, кас.

БРУКЛИН, Н. Й.

Шевченківський концерт в Бруклині.

В неділю, 29. мая, українська громада в Бруклині заходом Комітету Помочі Рідному Краєви і Співацького Товариства Боян устроїла скромненький концерт для пошанования памяти Тараса Шевченка, з приводу 60-літних роковин його смерти.

Концерт, який тривав дві години, випав дуже величаво, як з огляду на виконанне всіх точок програми, так і з огляду на святочний настрій присутних. Церковна саля, яка може вигідно помістити дві сотки людий, була заповнена по береги. Всі спокійно вислухували виконання кождої точки програми, і за се всім гостям висказано признанне.

Програму концерту розпочав мішаний хор „Боян" відспіванем, гимну американських Українців, почім М. Д. Величко, з Ню Йорку, пояснив присутним вагу й мету сього концерту.

По вступному слові хор відспівав уривок з „Катерини" Аркаса „Ой, на горі, на горі", а відтак п. Михайло Зазуляк відспівав „Верніться, сни мої прекрасні", Учітєся, брати мої" й „За думою дума".

Панна Марія Шемердяк відограла фортепяново соло „Квіточки з України"; п. Микола Пухаль відделкламував „До живих і мертвих і ненародженних земляків" Шевченка, а пані Евгенія Савицька відспівала контральтове соло „Ой умер старий батько", по чім панночки Марія Заверуха і Юлія Війтович відограли фортепяновий дует.

По відспіванню „Бандури" М. Д. Величко виголосив реферат про Шевченка, а хор „Бояна" відспівав на закінченне „Ще не вмерла Україна".

Усі точки програми, без виїмку, випали величаво. Хор співав кількапісень надпрограмово, а одушевлена публика не позволяла п. М. Зазуляки зійти зі сцени. Пані Савицька і панни: Шемердяк, Заверуха і Війтович були також змушені брею оплесків виконувати надпрограмові продукції.

Хто був присутний на тому концерті, той одобрить тверджене, що сей маленький і скромненький концерт, устроєний на те, щоби згадати „не злим тихим словом" Великого Поета, а рівночасно зібрати якусь лепту на поратунок бідних і голодних наших братів в Галичині, — належить до ряду тих нечисленних концертів, які заслугують на публичне признанне. Ви бачили перед собою численний гурт співаків, із своїм дірігентом, п. В. Савицьким, котрі своїм співом не мучили але захоплювали гостий, які зі своєї сторони наділяли співаків гучними оплесками. Гості нерадо опускали салю, коли хор виконав останню точку програми. Вже се свідчить, що вдоволенне було велике.

Мені здається, що сей концерт випав так величаво тому, що ніхто не проголошував його „великим". Зійшлися лише представники трох місцевих товариств і сказали собі, що громадянський обовязок наказує їм устроїти маленький концерт для пашанования памяти Шевченка. Поріщено такий концерт устроїти і вибрано комітет, під проводом п. Григорія Бардака, котрому поручено перевести ухвалу в житте. І старанием сього комітету бруклинська громада приготовилась до маленького концерту далеко красше, ніж інші приготовляються до „великого" концерту. За се належиться признанне всім тим, що щиро працювали, і можна сподіватися що слідуючим разом якенебудь маленьке свято в Бруклині випаде ще красше ніж останний концерт.

Гість.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На поміч Рідному Краеви.

Подається до загального відома філядельфійській громаді, що з пікніку, який уладжено задля читальні ім. Т. Шевченка, в неділю, 12. червня с. р., а з якого чистий дохід був призначений для голодуючих вдів і сиріт у старім краю, вплинуло чистого доходу 100 долярів. Гроші вислано сейчас через бюро п. Т. Грицая як слідує: 50 дол. до Укр. Горож. Комітету у Львові (число посвідки 1878053), а 50 дол. на адресу д-ра Ст. Смаль-Стоцького в Празі (ч. 1878052). Рівнож повідомляється членів читальні, що після ухвали з минувшого місяця вислано 31. мая с. р. 50 дол. до Укр. Горож. Комітету (ч. 1877746).

Всі посилкові належитости оплатив п. Т. Грицей, за що заряд читальні складає йому щиру подяку.

ЗА УРЯД:
В. Кощобинський,
В. Мочернюк
К. Шпікула.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МУСКІГОН ГАЙТС, МІШ. Товариство „Просвіта", від. 131, повідомляє, що „вірічний мітінг відбудеться о 1-ій годині пополудни в неділю, 26. червня, в гали церковній при Семій ул. На тім мітінгу мають явитися всі члени. Запрошуємо також нових членів. Невиявившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Гнатів, предс.; М. Періг, секр.

СТ. КЛЕР, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 9, повідомляє, що вірічний мітінг відбудеться о 1-ій годині пополудни в неділю, 26. червня, в гали церковній. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Діденко, предс.; К. Феценко, секр.

ШПСБУРГ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє, що мітінг відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 26. червня, в гали церковній під ч. 109 Сема ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Древня, предс.; С. Войтович, секр.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ.— СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.
вчс
Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
кодо Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ДР. К. Д. БІЛИК
Український лікар і хірург.
Урядові години:
1) 231 E. 13th St. (Тел. Stuyvesant 590) від 2. до 4. попол.
2) 325 E. 4th St. (Avenue C) Тел. Orchard 0409, від 10. до 12 рано і від 7. до 9. вечером.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
Лікарська Порада Даром.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пол.
Dr. ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.

ЗДОРОВІ І ВЕСЕЛІ ДІТИ СЕ РАДІСТЬ ЖІНОЧА

Мати-Українка з Мілвокі пише таке:
„Моя дитина кілька тижнів безперестанно плакала день і ніч. Я переконалась, що се було з причини покорму, а всякі забіги були безуспішні. Аж лікар дорадив мені

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

і майже сейчас дитина перестала плакати, повернув здоровий сон а тепер вона між сусідами найздоровійшою дитиною".

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

0142 No. 15

Таки СЕГОДНЯ відтніть сей купон і вишліть почтою,
а дістанете ДАРОМ книжочку про ПЛЕКАННЄ ДІТИЙ, де сказано як належить заходитись з дитиною. Також найдете там на рідній мові пояснення про кормленне.

Назвиско .....
Адреса .....

UNITED AMERICAN LINES Inc.
JOINT ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГОМ JOINT
SERVICE
Найліпше полученне до всіх частий центральної Европи.
S. S. "MOUNT CLAY" ..... 23-го червня
S. S. "MOUNT CARROLL" (новий) ..... 30-го червня
S. S. "MOUNT CLINTON" (новий) ..... 7-го липня
Кораблі відїздкають з Ню Йорку з Pier No. 86, North River, при кінци Вест 46-ої ул.
Кораблєь "HANSA" Ex-Deutschland),
"BAYERN" (новий) і "WUERTTEMBERG" (новий) зачнуть їздити в місяци червни.
Каїни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх згадених кораблях. Окремі їдальні, салі для курення, салі розривок і промєнадові поклади для удобної подорожи 3-ої класи.
Для заповнення собі шифкарти пишіть до котрого небудь агента або
WITH 39 BROADWAY, NEW YORK, CITY. WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Приймаєсь БАНКОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі проценти від Ваших гроший.
ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕЙ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнизших цінах денного курсу.
ПЕРЕСИЛКИ В ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці долировій відбирателям.
ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компанийних.
ЕМІГРАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ і повновласти для спроваджения родним переводимо з повною докладностю.
Mokray Brothers
Bankers
150 Second Street Passaic, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ШННК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ДОРОГУ ДО БОГАТСТВА
вкаже Вам
BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.
коли будете відноситись до сего банку з Вашими справами грошевими.
ПЕРШИЙ ДОЛЯР, який зложите на щадничу книжку в тім банку, заведе Вас на дорогу до богатства.
СКЛАДАЙТЕ Ваші ощадности в Босак Стейт Бенк.
ПЕРЕСИЛАЙТЕ гроші до краю за посередництвом Босак Стейт Бенк.
КУПУЙТЕ шифкарти на всі найліпші кораблі в Босак Стейт Бенк.
НАЙЛІПШЕ Вам полагодить Ваші краєві нотаріяльні і правні справи Босак Стейт Бенк.
ПИШІТЬ або приходіть особисто по пораду і поміч до:
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

відїде до старого краю пасшівно-почтовими кораблями просто без пересїдань до Гамбургу:

САКСОНІЯ 9. червня. МОНГОЛІЯ 16. червня.
АКВІТАНІЯ 14. червня. МІННЕКАДА 30 червня.

тому, бажаючі виїхати в товаристві своїх земляків, повинні собі сейчас шифкарту замовити і щасливо вернути до своєї рідні.

ШИФКАРТИ

до краю і з краю, спродаємо стисло по ціні конвенційній, а також, кождому пасажирови даємо особину каюту на 2-4 особи.

ПАШПОРТИ

виготовляємо кождому в протягу 2-3 днів. За куфри гарантуємо аж до самого Вашого дому в старім краю.

ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ

висилаємо скоро і по найнижшім курсі почтою, долярами, чеками і телеграфічно, під повною гарантією і відповідальністю.

У всіх справах, як тутешніх так і в старо-краєвих, удаїтесь в повним довірем лише до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лішого ремесла від автомобільового. Я є в краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знаємо, що наша школа є одною з лішних в Америці. Уживаємо до науки всї найновіїші моделї автомобілїв. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порозвідкати з нами. Офіс отворений і в неділї.

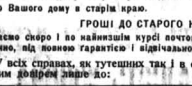

Запишіться до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділю до 12. г. в пол. Пишіть по катальоги

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ
ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ДАНЦІГ продаємо по стисло компанічних цінах і даємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ

Пересилаємо по найнижшім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецепіси з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ

відділ полагодить Вам рїжні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.

Наш Банк оснований в 1898 році.

ІНФОРМАЦІЇ удїляємо даром в рїжних справах.

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 ТЕРПЛЯЧИХ ОДЕРЖИТЬ PLAPAO ДАРОМ НА ПРОБУ.

НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖИВАТИ СВОЄ ЖИТЄ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту зробив сам винахідник сеї чудової методи, дїлаючої через день і ніч, щоби скріпити утомлені мязи, або позбути ся остаточно невигідного пояса цїлком і то без небезпечних операцій.

Нїчого не платить ся.

5000, котрі напишуть, пішле пан Сторвут достаточну скількість Plapao без ніякого ризика. Ви цїлковито не ризикуєте. За сю пробу не платить ся нїчого ані тепер ані пізнїйше.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се знаєте з власного досьвіду, що пояс на руптуру є лише чимось хвилевим або фальшивою підпорою перед розширанням ся муром, бо пояс сильне кружеки кров, підпирає лише терпячого здоровля. По цїлі роки носите пояс на руптуру. Тут о добре средство, котре можете випробувати для власного вдоволеня і то цїлком даром.

Умінає ся в подїйній цїли.

Перше: Перщою і найголовнїйшою цїлию Plapao-Pads є, раз приложене якщо придатають до осьлабленя мязів, придержують їх так довший Період, який має прикнету стягани і котрий в получено зі складниками лїчничими лишої мязи дїлає на пресїпнене кружеки кров, цїлковите є сей спосіб мязи і приводить їх до правильного стану, сили і елястичности. Тої допомога, а не скорше, можете ви тепер ся устрашати руптур. Друге: Мяючи сїлу, придаючу, щоби запобігати зсуваню ся човенца, Plapao-Pads оказались важним чинником в утриманю руптури, котрій пояс ся в сьлї удержать. Сотки людий старих і молодих дякали ся перед урядником уповажненим до відбирани присяги, присягаючо, що Plapao-Pads вилїчили в руптур цїлковито — деякої з тих руптур були в дуже грізнім стани і дуже старі.

Заєдно дїлають з день і в ночи.

Важною прикметою лїчена Plapao-Pads є, що тривае розмірно лише короткий час до осягненя успїху. А то з сей причини, що Plapao є безперервите через 24-годин на добу отже через день і ніч.

Нема недогідности, жадної невигоди з жадного боку. Кождої ночи, коли сите або працюєте, се знамените средство вземїтно вповне в мясні нове мязи і силу, якої то сили потреба для мязим черевним, аби удержати внутрішности в путрї черева без штучної вспомоги підкори.

Plapao-Pads охрадзане.

Правила, на яких Plapao-Pads дїлають, можуть бути легко зрозумілі, коли ласкаво на повижну ласкавість і коли перечитаєте слїдуюче пояснене:

Plapao-Pad є зроблений з сильного гнучкого матеріалу „Е", котре має прикмету подавати ся до рухів тїла і дїлікатна загода в помощи. Внутрішня його сторона є лишка, подібо як пластер, хотяй тільки на ній матерїу, що самобігая, аби човенце „В" пересьло ся в лїсни

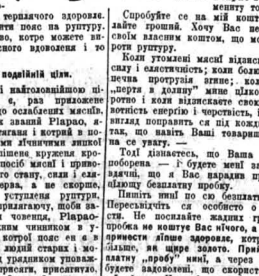

Спробуйте се на мій конт. Не посилайте грошій. Хочу Вас пересьвідчити своїм власним коштом, що можете побороти руптуру.

Пишіть мні по сю безплатну пробу. Пересьвідчіть ся особисто о її вартости. Не посилайте жадних грошій, бо пробка не коштує Вас нїчого, а може Вам принести лїпше здоровле, котре важить більше, як щире золото. Прийміть безплатну „пробу" мині, а через цїле жите будете здоволені, що скористались з ней офери. Напишіть вартку, або вишліть сей купон мині, а відповідною почтою одержите ільну пробу. Plapao в книжочок пана Стуарта, котра поясне руптуру, або преміят. Сю книжочок поясньо, в який спосіб ся метода одержала ільном і нагороду золотий медаль в Римі і першу нагороду в Парижи і кождий терпячий на сїм страшну недугу повинен мати сю книжочку.

5000 читачів може одержати се безплатне лїчене. Попит належно буде великий, або отже не дїлали заводу ниньо пишіть сейчас

Пішліть купон мині до

PLAPAO LABORATORIES, Inc.,
Block 3071, St. Louis, Mo.

По безплатну пробу Plapao і книжочку о руптурі

Назвиско .....

Адреса .....

Відкротною почтов одержите безплатну пробу Plapao.

ПІД ОДНУ БУЛАВУ!

(Вимок з історичного оповіданя Вячеслава Будзиновського п. з. „Під одну булаву").

На генеральній раді будо таке потайне посольство з Червоної Руси. В посольстві були старшини львівського брацтва православного, відпоручники православної шляхти і українських міщан усїх червоноруських городів. Вони то розповіли козачій старшині про торги Ляхів з Москвою о поділ козачої України між Польщу і Московщину. Розповіли також, що в цїлій Червоній Руси підготовляєсь бунт проти Польщі. Не лише шляхта і міщанство, але і посполство ладиться пристати до козачої України, щоби лишитися під козачим регіментом. Лише ждуть на прихід козаків.

— Козача Україна нехай одного не забуває — промовив посол від Львівського Брацтва до Дорошенської старшини.— Нехай не забуває, що нинїшну свою силу козацтво в великій мірі завдячує Західній Україні. Ще тоді, коли князі Київа калїли підруби під будівлю української державности, найвірнїйшими їх толковинами були князі Червоної Руси. Вони то ще коло девятьсотного року допомогли київському Олегови Віщому побороти могутньо і гордовиту Візантію. В часі від розгрому нашої держави Татарами аж до появи сильної козаччини житте нашого народу і наша думка державна не завмерли тільки тому, бо на їх сторожі стояла Західно Україна. Тоді, коли народ Східної України, коли тоті „Татарськи Люди" воліли бути пїдданками татарської орди, ніж мати власну державу, Західна Україна жила повним державним життем та силкувалася втягнути в тото житте Україну Східну. І тоді, коли нас придавила Польща, наша думка державна жила дальше під нашими стріхами. Боротьба проти чужого ярма не вгавала у нас. Коли вже не мож було організувати сеї боротьби на рідній земли, то наше боярство йшло в Молдавщину і відтам працювало над відбудовою нашої держави. Через отсю боротьбу Західної України зацїліла наша думка державна аж до наших часів. Коли тота думка тепер і в наших серцях, то в великій мірі завдячуєте се нашим батькам.

— А хоч би й саме козацтво! Чи мало би воно таку силу, яку має нинї, як би не мужі з Західної України? Першою організацією козачою було козацтво Низове. Городову козаччину виплекало Запорожє. А хто поклав перші тївкі підвалини під організацію Запорожїв? Хто, як не вельможа з Західної України, князь Байда Вишневєцький?! Хто перший потрясе Кримом; здобув Кафу, якої не могли одолїти могутні держави італїйські? Через кого то вперше козача слава залунала по всему свїту, де лиш люди живуть? Хто на козачій Україні відновив знїщечену Польщею церкву, назад поставив на її чолї власних владик, яких ворог ваш проганав був? Хто зробив, що Східна Україна стала поволи, але постійно лнїй польського панованя переходити під регімент козачий? Хто, як не перший гетьман України, Петро Сагайдачний... наш західно-український Конашевич, шляхтич зпід Самбора?! Хто дав малих городїв наших, хто дав Східній Україні славні її школи?! Чи не з України Західної, з Львівського Брацтва пішли до Київа книжки і книжчики?! А найбільша слава України, батьков наш Богдан! То шляхтич з Червоної Руси. Був разом з батьком у Жулковського. Під Цецорою Турки взяли його і держали пару лїт. А як видобувся з полону, пішов до вас козакувати. Чи ми маємо вам говорити, що Східна Україна завдячує йому?! Козача Україна сильно задовжена у нас. Тепер ми приходимо по сей довг. Сили Західної України вже вичерпані. Як лишиться в руках Польщі, то пропаде. Її нищить і донищить рїжниця віри. Де пануючий народ має иншу віру і поневолений иншу, там тоті, котрим ніж прикладають до горла, приймають віру пануючого і для власного добра ма віки пропадають. Під Москалем сего нема... Під Москалем наш народ остоїться, хоч би і тисячу лїт жив у тім ярмі. Крайна пора, або Придніпрянщина подумала про сплату довгу. Західна Україна дожидає вас.

— Повів би я — промовив Дорошенко — моє лицарство ід Западови, або вас спасти від неминучої загибелї і вами заскріпити волю Східної України. Та ще не знаю, чи Запороже пристане до сего діла, і чи не наскочить на нас з заду Бруховецький і Москаль. Моя думка, думка Дорошенка така, що без Червоної Руси України не буде. Я гадаю, що Лївобічну віддвою від Москви та по вічні часи закріплю при Західній держави аж тоді, коли дістану під мою булаву Червону Русь. Ви ваші краяни поможуть нам взяти під тоту булаву Лівий Бік?

Посол від Львівського Брацтва взяв з рук служки шкіряний міх, Виймив з него щось закутане в червону китайку і знов промовив:

— Західну Україну, відірвану від Придніпрянщини Чехами, відвоював назад і зєднив в одну державу князь Володимир, Хреститель всеї Руси. Коли Батий руйнував Київ, чимало князїв і їхних черців захистилось під Галичем і в галицькій земли. Оден такий богогодник спас і привіз до нас дрібонький останок мощий святого обединителя нашого. Зразу черці в Крилосі, опісля під Львовом берегли тоту святість і зберегли аж до наших днів. Звісно, що Богдан Хмельницький підготовив був могутній союз кількох держав з Україною. При помочи сего союза загадав він скинути з України московську протекцію, розторощити Польщу і всю відмерщину київських князїв від Дону аж по Вислок сполучити в одну гетьманщину. Коли мене про се дізналися, Львівське Брацтво казало золотарям в Нірнберзі спорудити золоту булаву.

Посол розгорнув китайку. В його руках вилискувалася срібна коробка виложена перлїнницею. Отворив і видобув золоту булаву.

— В отсій булаві, — говорив дальше — затворені мощі Володимира. Наше Брацтво мало передати її батькови Богдановї тоді, коли стане на Червоноруській земли і присягне, що вже більше не віддасть її Ляхам. Та не судилось йому довершити загадане діло. Бог покликав його до себе саме тоді, коли мав зачинати. Його наслїдників, Виговському, не дала Богданового завіщання увести в житте темна чернь, котра гадала, що під царем України переміниться в хлопський рай. Може ти будеш щасливїший. Святий Володимир нехай веде твоє лицарство тропою сонця. Бери Червону Русь під тоту булаву... Під одну булаву Соборної України!

Настала тривожна тишина. Не ворохнувся ніхто; кождий запер духа в собі. Всі, і посли і старшини, вліпили очи в гетьмана. Дорошенко насупив брови і довго стоїв в задумі, не доторкаючись булави. Груди його важко дихали... Окинув оком раду і спитав:

— Що ви на тее, товариші?

— Бери булаву! — гукнула старшина. — Веди нас хоч би і на сам Краків. Посли правду кажуть, що ми їх довжники. Правда й се, що без Червоної Руси України не бути. А найбільша правда тото, що Придніпрянській Україні жаден чорт вязів не скрутить, а Західна Україна в чужім ярмі знидіє, пропаде для нас. Святий Собиратель українських земель нехай веде нас, бере для Соборної України Червенські городи!

Всі замовкли, бо гетьман підвів руку, на знак, що хоче говорити.

— Проклятий людьми і Богом; до десятого покоління проклятий нехай буде той, хто прийме тоту булаву і забуде, що народ по лївім боцї Дніпра і народ здовж Дністра такїж його діти, як народ Правобічний! Нехай і люди і звірі оминають його, утікають від него як від моровиці. Свята земленька нехай вишибне із нутра своєго його стерво тоді, коли чорт вирве з него погану душу його. Нехай ні пекло ні небо не приїме ті, бо гадаю, що і пекло не схоче плюгавити своїх котлів смолових такою мерзою. А грядущі покоління, поки світа того, нехай спільнують на спогад імени його!

— Нехай всохне тота рука, — додав гетьман, беручи клейнод — котра доторкнеться тої булави і забуде, що в чужих руках не сміє лишити ні одного клаптика, ні одної скибочки української землї!

Святий Хрестителю України! — закінчив, цїлуючи булаву і упавши на коліна. — Веди мене... веди моє лицарство! Дай мені і мому лицарству завзятте та силу, а нашій черни отямленне та розум... аби ми здужали під тоту булаву твою зібрати розторощену землю твою. Дай мені силу доконати діло задумане і розпочате покійним Богданом.

Вся старшина і всі посли впали навколішки і молилися разом з гетьманом. Булава їшла з рук до рук. Всі цїлували її, Присягали на моці святого, що одностайно -стануть за цїлість та єдність його відумерщини. Коли булава опинилася назад в руках гетьмана, він встав і всі встали. Все суворе лице його тепер сяяло щастєм. Якась ясність і сила надлюдська била з його очий. Випрямився, притис булаву до груди, звернувся до послів і промовив:

— Ви чули і бачили. Вертайте домів. З усею козачою Україною возьму і Червону Русь під тоту булаву. А не поталанить, то віддам її до ваших рук. Спрячете її в тайнику і держати мете так довго, аж знайдеться, дужий і щасливійший.

$350 ДО $400 МІСЯЧНО!

Богато з наших покупців, котрі оставали без праці передтим, тепер заробляють такі гроші, працюючи лише кілька годин денно. 41тфс—

ЧОМУ СЕ ТАК? Ті, що мають малі зарібки, можуть подібно їх, працюючи в суботи і неділі.

ПРАКТИКА ЗЛИШНА.

Зайдіть до нашого магазину за порадою і катальогом або пишіть:

BENSON CAMERA CO.,
25 Delancey St., New York, N. Y.

ВИДАВНИЦТВО У. Н. С. „СВОБОДИ".

ПРЕМІОВИЙ КУПОН НА КНИЖКИ ПО ОБНИЖЕНІЙ ЦІНІ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сей купон уповажнює кождого передплатника „Свободи", котрий надішле свою цїлорічну, піврічну або чвертьрічну передплату почавши від 1-го лютого 1921 року, — до одержаня книжок від Видавництва У. Н. С. „Свободи" ПО ПОНИЖЕНІЙ ЦІНІ ІХ ВАРТОСТИ.

Хто з тих передплатників прислає або прислав цїлорічну передплату, а прише ще враз з сим купоном $3.00, має право вибрати собі книжок вартости $6.00;

Хто прислав піврічну передплату, а прише ще враз з сим купоном $1.50, має право вибрати собі книжок вартости $3.00;

Хто прислав чвертьрічну передплату, а прише ще враз з сим купоном $1.00, має право вибрати собі книжок вартости $1.75.

Ім'я передплатника .....

Адреса .....

Місто і стейт .....

Вислав передплату дня .....

Сей купон є важний до 31-го грудня 1921 р. кождий передплатник „Свободи" може дістати за предложенєм сего купону і присланєм суми подяної в купоні, подібну вартість книжок кождого часу і незалежно від дня надісланя передплати, однак не пізнїше 31-го грудня 1921 р.

Ті Вп. Передплатники, котрі прислали свої передплати від 1-го лютого 1921 р. можуть жадати книжок року висланих їм Премієвого купону на книжки по обниженій цїні, однак в купоні мусять бути подана вірна дата присланя передплати ним 1-им лютого а 3-им груднем 1921-го року.

НА Passenger Information Bureau

основі державного розпорядження про імігрицію до Злучених Держав, після нового закону, зі Східної Галичини вільно виїхати около 5.781 імігрантів від тепер до кінця року 1922 року. Кождий, що поспішиться, має добру нагоду сповідати своїх своїх кревних. В справі виїзду і приїзду імігрантів пишіть на адресу:

217-219 East 6th Street,
(В Українськім Народнім Домі).
NEW YORK CITY.

ФАРМИ!

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ ФАРМИ?

Ми продаємо фарми рїжного родаа в найлїпших частях Нью Йорк, Конектікет і Нью Джерзи. Коліж Ви хотїли дістати чесну пораду, приходіть до: 143—

BERMAN & GREEN,
359 Grand Street, New York.

ФАРМИ на продаж в нюйорськім стейті. Українська кольонія, близько великих міст, церкви, школи, театрія. Маємо тут фарми, які можна дістати від $15 до $100 за акер з забудованнем і зі стаком. По інформації писати: ANDREW SENYK, 110 Deimel St. (or P. O. Box 27), Herkimer, N. Y. 40-45

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

15 акрів землї, дім з 4 кімнатами, шанда, велика пивниця, стодола, 2 малої курники, 1 кінь добрий, 1 корова молода, 100 курчат, 15 старих курий, 6 качок, 8 кріликів. Всякі фармерські знаряди; 30 яблінь, 18 груш, 5 бороквин, 5 вишень і много стробериів. Стрїткара їде з фарми попри церков, 5 мінут дороги а до другої 15 мінут пішки. Фарма є в добрім положенню. Фабрики є довкола. Одним словом добра нагода для Українців, бо тут є українська кольонія. По ближші інформації голосити до властителя: JOHN KASPRZAK, R. F. D. 1, Box 15, Millville, N. J. 40-43

ФАРМА МУСИТЬ БУТИ ПРОДАНА.

Фарма 92 акрів, 55 засївна пшеницею, житом, вівсом, сіном, кукурузою, картофлями і др. ярінами, решта пружбий ліс, також добре пасовисько; потік перепливає фарму; великий сад, 2 гарні доми, один з 8 а другий з 6 кімнат, стодоли і другі будинки, 14 найлїпших коров, 200 курий, 1 свиня, всяка машинерія, близько-стації і школи менї Hartford і Williamntic, Conn. Ціна на $6.000, готівка $2000. За тою і другими фармами, більшими і меншими, в стейті Нью Йорк, Нью Джерзи і Конектікот звертайтесь особисто до:

Mr. NATHAN BAKST,
28 Canal Street, New York, N. Y.
Tel. Orchard 3125.
На листи не відповідаємо. 36—

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ!

93 акрів фарма, в тім ліса і пасовиска 33 акрів, а решта під орною землею, 6 коров, 2 коні і машини, добрі будинки, 5 миль від Endicott. Ціна $5800, вплати $2000

94 акрів фарма, обсїжена, добрі будинки, 8 коров, 2 коні і машини. Ціна за всьо $4800, вплати $2000, 5 миль від Endicott. 43-57

Много фарм від $2000 і дорожші, за вплатов $1000 і менше. Прошу писати до мене а набудете фарму тано і добру.

WALTER FIEDOROWICZ,
111 Fillmore Ave., Endicott, N. Y.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Родимці! Хто хоче купити фарму, добру і тану, нехай зголоситься до мене, бо я знаю про добрі фарми і тані, бо я є сам фармер, Українець, і з такими фармерами знаюмий, котрі хотять продати свої фарми. Фарми є величини від 30 акрів до 200, а ціни їх від $2000 до $9000. Хто з Вас бажає набути фарму, прошу голосити листовно на адресу: CHARLES HUBAL, R.F.D. 1, Rome, N. Y. 3-5

КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ

на три дїї.
ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.
замовленя висилайте враз з грошми на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

45 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ

Губернатор Нью Йорського стейту Мислєв, підписав рішенєм на видаванє бонусів (надгороди для тих жовнірів американської армії, котрі служили в час світової війни. Проте всі Українці, бувші жовнірі американської армії, повинні сейчас звернутися до нас в сій справі а ми виготовимо їм, зовсїм безплатно, просьбу на отриманє бонусу. 25тфс—

HENRY C. ZARO, Banker,
39 Cooper Sq. Dep.U. New York, N. Y.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Новий збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до кращих українських інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовленя посилати до:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення жентяїв не приймаєть ся. — За оголошення пошлукувань платить ся 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенє, за більше разів менший відповідний опуст. Дворазове оголошенє в 5 стрічок $1.00.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з добрим голосом, провадить хор, школу, аматорські представленя і т. и., пошукує сейчас посади. Ласкаві зголошенія прошу слати на адресу: DIAKOUCHYTEL, Box 205, Arnold, Pa. 43-4

ФОРНІЧЕР ДО ПРОДАЖИ у властителя під ч. 306 East Houston St., New York City, 3-тий поверх від ярду. 43-5

OHIO & CONNECTICUT.

Відкупить віндокпінєрський бизнес в містах стейту Огайо або Конектікот. Хто хотїв би спродати такий бизнес, нехай пише на адресу: „WINDOWCLEANER", Pile 21, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 43,5,7

МАЮ НА ПРОДАЖ форнічу як: комода, зеркало, два столи, 6 крісел, два ліжка. Піч на вугле і пец газовий і всї річи, яких потрібно до хати. Ціна $70.00. Купуючий меблї може взяти тесаме мешкание з двома кімнатами, двері число 3. Голоситись: JURKO MELNYK, 44 Essex St., New York, N. Y. 43-4

ДОБРА НАГОДА! Грошерия, кенди, сигар стенд на продаж в добрім положенню. Голоситись особисто чи листовно на адресу: 525 Grove St., Jersey City, N. J. 34-47

КЛОПОТІ РОДИННІ змушують нас продати 125 акрову фарму; богато залісеної землї, сад, дім з 12 кімнатами, великі стодоли, сайзи і 10 других хлївів, 12 коров, 1 теля, 2 коні, 2 свині, 125 курий, озеро, всякого рода фармерські машини, возы, упряжа; одна мила від столиці, школи, костел в сусїдстві. Ціна $5000, готівка $2000. І також богато иншых великих і малих фарм на продаж. Голоситись до: ROSEN & GRUNES, 99 E. Broadway, New York! Пишіть по англійськи. 141—

ХТО СЛУЖИВ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІМ ВІЙСЬКУ

просимо зголоситись до нас-а ми можемо дістати Вам ВИНАГОРОДЖЕННЄ „БОНУСІВ". 29свч

Пишіть на адресу:
IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 East 7th St., New York City.

ПАТЕНТИ

Пишіть ще нині по нашу безплатну книжочку о патентах. Патентові адвокати з широкими досьвідом, довгою гідні, скорі і сумлінні. А. М. WILSON, Inc., Victor Bldg., Washington, D. C. 27авч—

СКОРА ПОМІЧ на катар міхура і течі. Певне і успішне. Кождa капсуля має значка MIDY. Стережіться відробіл.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

Що Ви не знаєте англійської мови, і запишетеся сьогодня а через 3 місяці Ви будете володіти таким богатим даром, Вам буде все доступне і Ви будете на рівні з Американцями, а чому? Тому, що Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Ми учимо через переписку почтою за малою оплатою. А для Вашої певної користи. Пробні лекції і подробиці Вам висилаємо за 10 цент. тріщми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 99-01
FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

ЯК ВЕРТАЄТЕ ДО КРАЮ, ТО УДАЙТЕСЬ

по ШИФКАРТИ—на найлїпші кораблї
по ПАСПОРТИ—з котрими безпечно зїдете до дому. 43п—
ГРОШІ ДО КРАЮ—під гарантією
по КОНТРАКТИ і ПОВНОВЛАСТИ куплна і продажі.

Все се полагодить Вам Українське Емігрантійне Бюро в Нюарку, У. Дж., котрого властителєм є Ваш знаний Українці: К. Багрій і Ю. Луців.

Де нас удаїтесь з повним довірем. Пишіть на адресу:
UKRAINIAN EMMIGRATION BUREAU,
245 Court Street, Newark, N. J.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ

до краю і з краю на всі лінії по стисло компанічних цінах. Аплікації на ПАШПОРТИ і всякі інформації ДАРОМ. Наше бюро лише четыре блоки від стейшну Пенсильванія. — Phone: Chelsea 3508. 41—

STEPHEN DEMBITSKY
ALL SLAV STEAMSHIP AGENCY
204 W. 27th Street,
NEW YORK, N. Y.

ХТО ВЕРТАЄ

до дому, нехай не рушаєсь доти, поки не засягне у нас поради. Дуже важні річи розважено Вам про цїну подорож. Кождий все ту мусить знати, щоб не мав клопотів в дорозї. Ми опікуємось до Львова $108.40. Всякі справи нотаріяльні, грунтові, судові полагодуємо точно і скоро. Звертайтесь тільки до свого Бюра в Пітсбургу.

UKR. EMIGRATION BUREAU,
603 Carson Street, S. S. PITTSBURGH, PA.